

EERSTE TUNNELKOKER IS KLAAR

De ruwbouw van de eerste tunnelkoker is klaar. Door deze koker zullen de treinen vanuit Nederland richting Antwerpen sporen.

Zie verder p.4

Wat vind je in Noord-Zuidkrant 9 ?

- p 1 Eerste tunnelkoker is klaar - Ondergrondse werken op Astridplein
- p 2 Omschakelweekend in Antwerpen-Centraal - Werken tussen Berchem en Antwerpen-Centraal
- p 3 Ontwikkeling van omgeving Lange Kievitstraat
- p 3 Tweede stationstoegang: ondergrondse funderingswerken volop bezig
- p 3 Berchem krijgt nieuw stationsplein - Zandvreter komt aan op Astridplein
- p 3 Begin 2005 zijn werken Antwerpen-Luchtbal klaar
- p 3 Nieuwe stopplaats Antwerpen-Luchtbal opent op 1 september
- p 4 Boorschilden officieel ingewijd
- p 5 Heraanleg Damplein start vanaf midden 2004 - Spoor Noord en het spoorwegemplacement
- p 5 De drie bruggen in het noorden van Antwerpen
- p 6 Nieuw infocentrum in Antwerpen-Centraal open sinds midden februari
- p 6 Rondzwemmende haaien boven spoortunnel onder het Astridplein
- Informatie

De eerste van de twee enkelsporige tunnelkokers tussen het Damplein en het Astridplein is voltooid. De *Zandvreter*, een reusachtige tunnelboormachine, is sinds eind september vorig jaar tot midden februari 2003 actief geweest met het boren van de eerste tunnelkoker.

Na vier en een halve maand intensief boren zit het werk van de *Zandvreter* er op. De tunnelboormachine werd op het Astridplein gedemonteerd en is ondertussen terug vervoerd naar de vertrekput aan de Viséstraat. De volg-wagens van de *Zandvreter* keerden via de geboorde tunnel terug naar het startpunt. De ruwbouw van de eerste tunnel is klaar. De koker moet nu nog wel verder worden afge-werkt.

Sinds begin mei is de tweelingbroer van de *Zandvreter*, de *Krab-bekoker*, bezig met het boren van de tweede tunnelkoker. Als alles even vlot ver-

loopt als bij het boren van de eerste koker, dan bereikt de *Krab-bekoker* eind september 2003 het eindpunt aan het Astridplein.

Begin mei is eveneens de bouw van een nooduitgang aan de Nachtegaalstraat van start gegaan. Deze ligt in het midden van het tunneltraject tussen de twee andere evacuatie-schachten aan het begin- en eindpunt. Tussen de kokers zorgen twee dwars-verbindingen er overigens voor dat er om de 300 meter een vluchtweg aanwezig is in de tunnel.

Zowel binnenlandse als internationale treinen zullen eind 2006 onder de stad rijden via de 1200 meter lange spoortunnel tussen het Astridplein en het Damplein. De twee enkelsporige tunnelkokers worden onder het Astridplein verbonden met de 80 meter lange tunnel onder het stationsgebouw van Antwerpen-Centraal die reeds sinds oktober 2001 klaar is.

Ondergrondse werken op Astridplein

Op het Astridplein wordt momenteel koorts-achtig gewerkt aan de in- en uitrit van de parking én de ondergrondse niveaus. De huidige bouwput wordt tegen 2006 omgetoerd in een knooppunt voor het openbaar vervoer met ruimte voor een groene zone. Voor dit ontwerp tekende de Spaanse architect Jordi Ferrando.

Sinds midden mei werkt de aannemer aan de in- en uitrit van de ondergrondse parking. Omwille van veiligheidsredenen is er rond deze bouwputten een werfafsluiting nodig, maar er zal continu een doorgang zijn voor de voetgangers. Deze werken duren tot het einde van dit jaar.

Ter hoogte van de uitrit op De Keyserlei staat sinds begin april de fietsenstalling van de NMBS. Deze is voorzien van een elektronisch

beveiligingssysteem. Op het einde van de werken verhuist de fietsenstalling naar een ruimte onder het Astridplein.

Tegen de zomervakantie is de nieuwe rechtstreekse verbinding tussen het station en de metro afgewerkt. De reizigers kunnen dan opnieuw vanuit Antwerpen-Centraal de metro nemen. De huidige metrotogang in de Pelikaansstraat wordt dan buiten dienst gesteld.

In het voorjaar werd ook de werfafsluiting op de hoek van De Keyserlei verkleind en doorzichtig gemaakt wat een aangener gevoel met zich meebrengt.

Al deze maatregelen zorgen samen voor een betere toegankelijkheid van de stationsbuurt en het Astridplein.

Momenteel wordt gewerkt aan de afwerking van de in- en uitrit van de ondergrondse parking.

Omschakelweekend in Antwerpen-Centraal

In het Centraal Station gonst het van de bedrijvigheid. Onder de spoorhal zijn arbeiders druk in de weer om het +1 niveau kant Pelikaansstraat af te werken. Eind september worden de perrons en sporen aan de westkant immers in gebruik genomen. De reizigers zullen dan vanop de gloednieuwe perrons 1, 2 en 3 de trein kunnen nemen.

De perrons 4, 5 en 6 aan de kant Zoo worden dan even buiten dienst

gesteld om aanpassingswerken aan de sporen uit te voeren. Midden december 2003 wordt de dienstregeling van de NMBS aangepast. Alle treinen richting Antwerpen krijgen Antwerpen-Centraal terug als eindbestemming. Alleen voor de piekuur- en Beneluxtreinen blijft op wekdagen Antwerpen-Berchem het eindstation. De treinen zullen dan in een eerste fase het station binnrijden op vijf en nadien op zes sporen.

Vanaf eind september 2003 kunnen de reizigers opnieuw de trein nemen op de gloednieuwe perrons 1, 2 en 3 aan de kant Pelikaansstraat.

Arbeiders zijn nog druk in de weer om het +1 niveau af te werken.

Werken tussen Berchem en Antwerpen-Centraal

Met de afwerking van het +1 niveau kant Pelikaansstraat is ook een volgende fase van de werken tussen Berchem en Antwerpen-Centraal afgerond. In het kader van de aanleg van de noord-zuidverbinding moesten de voorbije jaren diverse spoorwegbruggen worden aangepast en verstevigd. We zetten de belangrijkste werken en wijzigingen even op een rijtje.

Klokstraat

Sinds eind mei 2003 is de brug van de Klokstraat opnieuw open voor alle verkeer.

Arendstraat

Tegen het einde van dit jaar zullen voetgangers en fietsers gebruik kunnen maken van de nieuwe onderdoorgang Arendstraat. In een laatste fase wordt de trappenconstructie en de bekleding van de tunnel verder afgewerkt. Het ontwerp van de nieuwe brug respecteert maximaal de bestaande centers (siergevels) en integreert zich naadloos in het geklasseerde monument van de spoorwegbrug.

Provinciestraat

Sinds begin mei is de brug van de Provinciestraat opnieuw open voor alle verkeer.

Lange Kievitstraat

In augustus wordt de definitieve wegnis onder de brug aangelegd. Tijdens deze werken zal er steeds een doorgang voor voetgangers en fietsers zijn. Gezien de werfsituatie kan de brug pas op het einde van de werken (eind 2006) opnieuw voor het autoverkeer worden opengesteld.

Ontwikkeling van omgeving Lange Kievitstraat

Tweede stationstoegang: ondergrondse funderingswerken volop bezig

Ter hoogte van de Lange Kievitstraat zijn de funderingswerken voor de bouw van de ondergrondse parking en de spoorniveaus -1 en -2 volop bezig. Deze werken zijn in november vorig jaar gestart. De werken voor de eigenlijke stationstoegang starten pas in het najaar van 2004 en zullen duren tot eind 2006.

De 2de stationstoegang wordt een volwaardig stationsgebouw met loketten, buffet en allerlei diensten voor reizigers en bezoekers.

Met de inplanting van de tweede stationstoegang besliste de stad Antwerpen begin 2000 om de stationsomgeving een nieuwe impuls te geven en te doen heropleven. De omgeving Lange Kievitstraat - Van Immerseelstraat werd de afgelopen jaren uitgebreid bestudeerd. De zone zal worden ingevuld met nieuwe kwaliteitsvolle architectuurprojecten en een uitgebalanceerde mix van wonen, werken en winkelen. De ontwikkeling van de omgeving Lange Kievitstraat moet hét voorbeeld worden van hoe nadien andere Antwerpse sites zullen worden aangevuld.

De site rond de 2de stationstoegang zal

vooral worden beheerst door nieuwe kantoorgebouwen. Zo plant Alcatel twee kantoorblokken waar alles samen 2250 mensen zullen worden tewerkgesteld. Het zullen alleszins geen saaie gebouwen zijn. De stad heeft aan de projectontwikkelaar

gevraagd om met verschillende architectenbureaus samen te werken, zodat er voldoende afwisseling in de architectuur zal zitten. Na de realisatie van dit gigantische project zal de stationsomgeving er helemaal anders uitzien en zal dit als voorbeeld dienen voor andere Antwerpse projecten.

De inplanting van de 2de stationstoegang wordt aangegrepen om de omgeving rond de Lange Kievitstraat een nieuwe impuls te geven.

Heraanleg Damplein start vanaf midden 2004

Op het Damplein wordt volop gewerkt aan de bouw van de tunneltoegang in open bouwput. Midden 2004 zijn deze werken klaar en kan de heraanleg van het Damplein beginnen. Het ontwerpteam Studio Spoor Noord, dat de internationale stedenbouwkundige wedstrijd won, zal de spoortunnel in het Damplein integreren en het voormalige spoorwegemplacement omtoveren tot stedelijk landschapspark.

Ter hoogte van het Damplein komen de sporen in een bovengrondse koker te liggen.

Begin februari 2003 zijn de werken op het Damplein gestart voor de bovengrondse uitvoering van de tunnel. Deze gebeurt in twee fasen om een permanente doorgang voor het verkeer te kunnen garanderen. Tijdens die fasen worden de ondergrondse tunnelkokers (Viséstraat) verbonden met de bovengrondse koker (Damplein), waarin de latere sporen voor de noord-zuidverbinding zullen worden aangelegd.

Sinds midden maart is het Damplein gedeel-

telijk afgesloten om de eerste fase van de bouw van de tunnel mogelijk te maken. Deze werken situeren zich aan de zuidelijke kant van het plein ter hoogte van het viaduct Dam. Het verkeer en de bussen van De Lijn worden tot december 2003 omgeleid via de noordelijke kant van het plein naar Hardenvoort.

In de tweede fase (aug. 2003 - juli 2004) wordt de wegenis hersteld en verloopt het verkeer opnieuw via het viaduct Dam. De noordelijke kant van

het plein wordt dan onderbroken.

Nieuwe visie voor Damplein

Midden 2004 is de ruwbouw van de tunnel op het Damplein voltooid en kan de heraanleg van het plein starten. De spoortunnel wordt geïntegreerd in het Damplein dat eind 2005 volledig klaar zou moeten zijn. Het nieuwe Damplein zal een metamorfose ondergaan met aandacht voor een groene zone, als onderdeel van het park Spoor

Noord, en verkeersvriendelijke oplossingen.

Studio Spoor Noord, de laureaat van de stedenbouwkundige

wedstrijd, zal in samenspraak met de bewoners de toekomst van het nieuwe Damplein en het voormalige spoorwegemplacement bepalen. Het ontwerpteam heeft een uitgesproken visie over het nieuwe Damplein.

De bedoeling is om de tunnel deel te laten uitmaken van het park. De ingang van het park verschuift naar de spoorwegbrug

aan de Lange Loo broekstraat.

De tunnelsleuf kan mogelijk worden verpakt als een groene helling of een soort van sculptuur. Het kan een bijzonder decor worden voor uiteenlopende activiteiten zoals openluchtspektakels, festivals, enz. Het dak van de tunnel biedt de mogelijkheid voor terrasjes of tentoonstellingen.

Studio03 - Meertens & Steffens - Buro Kromwijk - Iris Consulting (Villages & Metropolis - 2003)

Een impressie van hoe de tunnel op het Damplein er na de werken in 2004 eventueel zou kunnen uitzien.

Spoor Noord en het spoorwegemplacement

'Spoor Noord' is de verzamelnaam voor tal van projecten in het noorden van Antwerpen. Deze variëren van evenementen tot de restauratie van bijvoorbeeld het Damstation.

Het project 'spoorwegemplacement en omgeving' is voor het Spoor Noord-gebied het meest ingrijpende project voor het komende decennium. Het project staat voor de herbestemming van de oude spoorwegs site en het Damplein tot een nieuw en hedendaags stedelijk landschapspark.

In dit kader lanceerde de stad Antwerpen in mei 2002 een internationale stedenbouwkundige wedstrijd. Begin dit jaar koos de jury voor het ontwerpteam Studio Spoor Noord met het project 'Villages and Metropolis'.

Groen landschapspark van 17 ha

Het architectenteam zal nu in samenspraak met de betrokken partijen en de buurtbewoners het ontwerp verder ontwikkelen en de site van het vroegere spoorwegemplacement opnieuw inrichten. De site wordt een open landschapspark van 17 ha met ruimte voor projectontwikkeling (woningen, kantoren en winkels) én recreatie (sport en cultuur). Tegelijkertijd worden de historische waardevolle spoorweggebouwen en het Damplein ingepast in het park. In 2005 starten de werken aan het park en de heraanleg van het Damplein. De eindstreep is voorzien in 2008.

De site van het vroegere spoorwegemplacement wordt omgevormd tot een landschapspark met ruimte voor projectontwikkeling en recreatie.

Studio03 - Meertens & Steffens - Buro Kromwijk - Iris Consulting (Villages & Metropolis - 2003)

De drie bruggen in het noorden van Antwerpen

Wanneer de treinen net voorbij het voormalig Damstation bovengronds zijn gekomen, klimt de spoorlijn van de noord-zuidverbinding geleidelijk aan verder naar het niveau van de huidige spoorlijn Antwerpen-Essen (L12). Vervolgens gaat de nieuwe spoorlijn over de bruggen van de IJzerlaan, Merksemsestraat en Albertkanaal. Daarom moeten er naast de bestaande bruggen drie nieuwe bruggen worden bijgebouwd voor de doortocht van de noord-zuidverbinding.

De werken voor de aanpassing van de drie bruggen zijn gestart eind januari 2003 en duren tot midden 2004. Aan de bruggen van het Albertkanaal en de IJzerlaan wordt momenteel volop gewerkt. In het najaar zal ook de brug van de Merksemsestraat worden aangepakt.

De Bredastraat wordt enkele meters verplaatst om ruimte te maken voor de latere sporen van de noord-zuidverbinding. Hier komt ook een steunmuur die zal dienst doen als geluidsscherm.

Nieuw infocentrum in Antwerpen-Centraal sinds midden februari

Sinds midden februari heeft de NMBS in het station Antwerpen-Centraal een nieuw infocentrum over de werken noord-zuidverbinding. Het nieuwe communicatiecentrum bevindt zich onder de monumentale trap in de inkomhal van het Centraal Station. U kunt er voortaan met al uw vragen over de werken en het project van de noord-zuidverbinding terecht.

Het nieuwe infocentrum in de stationshal van Antwerpen-Centraal vervangt het vroegere infolokaal links naast de hoofdingang De Keyserlei. In de nieuwe ruimte valt er een permanente expositie over de aanleg van de noord-zuidverbinding te bekijken. Bezoekers kunnen er ook de maquette van het vernieuwde station Antwerpen-Centraal bewonderen. Een andere blikvanger is de maquette van het boorschild dat gebruikt wordt voor de aanleg van de spoortunnel tussen het Astridplein en het Damplein.

Terwijl het op het Astridplein gonst van de bedrijvigheid en er volop wordt gewerkt aan de ondergrondse parking en spookoker, opent Aquatopia er deze zomer haar deuren.

In deze indrukwekkende waterwereld op de hoek van het Astridplein en de Van Wezenbeekstraat zullen niet enkel rondzwemmende haaien en exotische vissen maar ook mini-regenwouden en zelfgekweekte koralen te bewonderen zijn. Het reuzenaquarium bevindt zich boven de metro en de spoortunnel van de noord-zuidverbinding.

Het 3500 m² complex bestaat uit meer dan veertig watertanks, verdeeld over drie verdiepingen. Het aquarium biedt plaats aan meer dan 200 diersoorten uit de wijde wereld. Het project Aquatopia is, net zoals de bouw van de tunnel onder het station, een huzarenstukje op bouwtechnisch vlak. Temidden van al dit technisch vernuft zullen onder meer tien grote haaien naast en boven de bezoekers zwemmen.

www.aquatopia.be

Rondzwemmende haaien boven spoortunnel onder het Astridplein

Deze zomer opent Aquatopia een splinternieuw aquariumcomplex aan het Astridplein.

Informatie

Infocentrum noord-zuidverbinding

Communicatie over het project van de Antwerpse noord-zuidverbinding

NMBS Communicatie
Infocentrum
noord-zuidverbinding
Koningin Astridplein 27
2018 Antwerpen

Openingsuren:
tijdens de zomervakantie zal het infocentrum met aangepaste openingsuren werken. U kan best vooraf even telefoneren vooraleer het infocentrum te bezoeken.

Tel. 03 204 20 34
02 526 37 69
Fax 03 204 28 59
E-mail noord-zuid@nmbs.be

Infopaviljoen hsl noord

Communicatie over de aanleg van de hsl Antwerpen-Nederlandse grens

NMBS Communicatie
Infopaviljoen hsl noord
Ambachtslaan 11
2960 Brecht

Openingsuren:
elke woensdag
van 10u tot 17u
(omdat niet steeds een permanentie kan worden voorzien, kan u best vooraf even bellen)

Tel. 03 231 62 36
02 526 37 69
Fax 02 526 37 76
E-mail hslnoord@nmbs.be

Redactie Noord-Zuidkrant

NMBS Communicatie
CO.032 – s.26/2
Frankrijkstraat 85
1060 Brussel

Tel. 02 526 37 69
Fax 02 526 37 76
E-mail info.projecten@nmbs.be

Bijkomende informatie

www.nmbs.be
www.tucrail.com
Project-ijflijn NMBS: 02 526 37 69

Berchem krijgt nieuw stationsplein

Begin april 2003 zijn de werken voor de bovengrondse heraanleg van het Burgemeester E. Ryckaertsplein aan het station van Antwerpen-Berchem gestart. In de zomer van 2004 zal het nieuwe plein in gebruik worden genomen.

Het nieuwe stationsplein is een ontwerp van Adriaan Geuze en het studiebureau Gedas. De architectuur zal volledig passen bij de art nouveau-stijl van de omgeving. Aangezien de auto's voortaan in de ondergrondse parking onder het plein kunnen worden geparkeerd, zal het Ryckaertsplein opnieuw een echt plein worden waar het aangenaam vertoeven is.

De stationsomgeving wordt optimaal bereikbaar gemaakt voor fietsers. Op het plein komt een stalling voor 60 fietsen, naast het huidige aanbod aan de Posthoflei en het pleintje van de Leemputstraat. In de ondergrondse parking bevindt zich een extra-beveiligde fietsenstalling.

Als knooppunt van openbaar vervoer, krijgen ook de bussen de nodige bewegingsvrijheid. Dit betekent dat niet alleen het plein zelf, maar ook

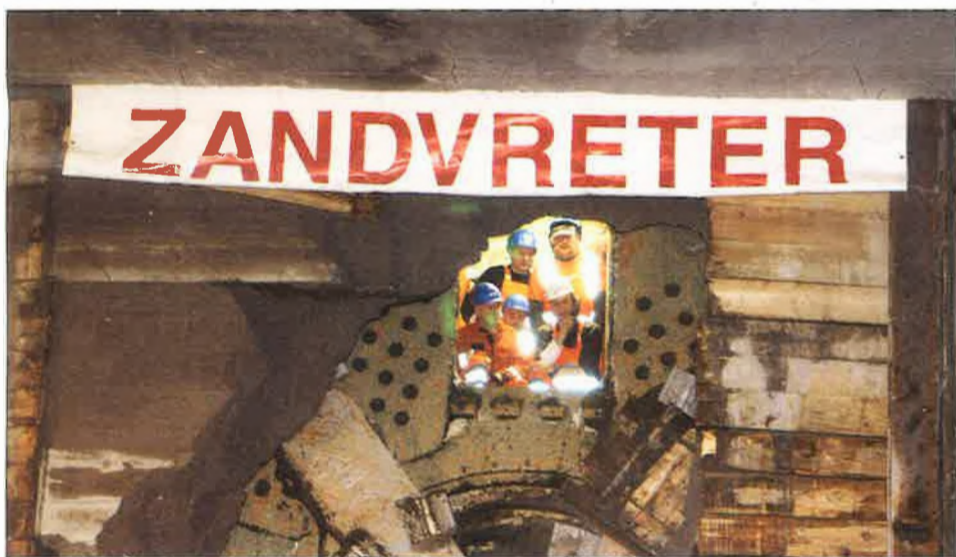
Een impressie van het nieuwe E. Ryckaertsplein, gezien vanaf de Borsbeeksebrug.

Het E. Ryckaertsplein zal opnieuw een echt plein worden waar het aangenaam is om te vertoeven.

de omliggende straten moeten worden aangepakt. Zowel de Uitbreidingsstraat, Posthoflei als de bushalte van de Gulden Vliesstraat en omgeving zullen een renovatiebeurt krijgen.

Zandvretter komt aan op Astridplein

De Zandvretter bereikt na vier en een halve maand intensief boren het Astridplein.

Midden februari 2003 is de Zandvretter op het Astridplein aangekomen. Deze reusachtige tunnelboormachine startte eind september vorig jaar met het boren van de eerste tunnelkoker tussen het Damplein en het Astridplein. Een rit van zowat 1,2 kilometer.

Het snijrad heeft vijf armen en een diameter van ongeveer 8 meter. Aangezien de afgewerkte tunnel net iets smaller is, moest het rad op het Astridplein worden gedemonteerd en met een speciaal transport

naar de vertrekplaats aan de Viséstraat vervoerd worden. De rest van de boormachine, zo'n 51 meter lang en

680 ton zwaar, keerde achterwaarts via de geboorde tunnel terug naar het startpunt.

Het boordschild werd volledig gedemonteerd.

Begin 2005 zijn werken Antwerpen-Luchtbal klaar

Momenteel worden op Antwerpen-Luchtbal de perrons voor de nieuwe stopplaats aangelegd. Ook aan de onderdoorgangen wordt gewerkt. Deze werken maken deel uit van de laatste hoofdfase. Begin 2005 zullen de werken bouwkunde op Luchtbal klaar zijn.

Nadien moeten de sporen van de noord-zuidverbinding via een groot sporen- en wisselcomplex worden verbonden met de spoorlijn Antwerpen-Essen én de toekomstige hogesnelheidslijn naar Nederland.

Nieuwe stopplaats Antwerpen-Luchtbal opent op 1 september

Vanaf 1 september 2003 zullen de reizigers de trein kunnen nemen aan de nieuwe stopplaats Antwerpen-Luchtbal ter hoogte van de Groenendaallaan. In 2006 zal het nieuwe station klaar zijn. Het zal beschikken over zes perronsporen van elk 350 meter lengte, een ruime parking en alle nodige voorzieningen.

De nieuwe stopplaats aan de Groenendaallaan vervangt de vroegere halte Luchtbal die sinds midden maart gesloten is. Tot eind augustus kunnen de treinreizigers gebruik maken van de stopplaats Antwerpen-Noorderdokken die ongeveer vijfhonderd meter verder naar het noorden is gelegen.

Vanaf 1 september kunnen de reizigers de trein nemen aan de nieuwe stopplaats Antwerpen-Luchtbal.

Boorschilden officieel ingewijd

Op 25 september 2002 werden de twee boorschilden, de Zandvreter en de Krabbekoker, officieel ingewijd. Deze gigantische boormachines zullen tijdens hun ondergrondse rit 130.000 kubieke meter zand weggraven aan een gemiddelde snelheid van 13 meter per dag.

Karel Vinck feliciteert Rik Van der Eyken met zijn inzending. Deze sympathieke Schotenaar bedacht de namen Zandvreter en Krabbekoker.

De buurtbewoners van het Damplein werden uitgenodigd om het boorschild zelf te komen ontdekken.

In totaal zullen 13.000 tunnelsegmenten van ongeveer 5 ton worden gebruikt voor de realisatie van de tunnelkokers.

De omwonenden kregen vanuit de vertrekschacht een exclusieve blik op het boorschild dat vertrekkenklaar stond.

Gedelegeerd Bestuurder Karel Vinck geeft het startschot voor de boorwerken.

De maquette van het boorschild kon rekenen op veel belangstelling van de omwonenden.

De namen Zandvreter en Krabbekoker worden officieel bekend gemaakt.

De maquette geeft een goed beeld van hoe de tunnelboormachine werkt. Het sturen gebeurt door middel van hydraulische vizels.

Via expopanelen werd de werking van het boorschild aan de buurtbewoners uitgelegd.

In de tent werd nog druk nagekaart over de start van de boorwerken.

De buurtbewoners waren onder de indruk van de reusachtige tunnelboormachine.